

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Det nya normala i samverkansarbetet här och nu

När pandemin nu har börjat släppa sitt grepp om vardagen så har många av oss börjat återgå till kontoret. Inom eSam har vi haft de första gruppmötena på plats och det är väldigt roligt att ses fysiskt igen efter att uteslutande ha träffats digitalt under en lång tid. I mitten av oktober träffades samordningsgruppen som består av de som samordnar eSam-frågorna hos respektive medlem. Vi dök ned i verksamhetsplanens olika aktiviteter, diskuterade arbetsmetoder och samtalade om hur man kan jobba för att vässa sitt jobb som samordnare. Längre fram i nyhetsbrevet berättar en av deltagarna om hur hon ser på rollen.

Utvecklingsforum har en ny ordförande, Johan Acharius från Kronofogden. På det senaste mötet betonade Johan vikten av att utvecklingsforums deltagare samverkar med det vi har här och nu, snarare än att vänta på lösningar som kommer långt fram. Utvecklingsforum kommer bland annat att fokusera på lösningar för digital identifiering samt det som kallas eget utrymme.

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Internet of things](#)

[Digital samarbetsplattform för offentlig sektor](#)

[Råd för säkrare extern överföring av information](#)

[Rollen som samordnare i eSam](#)

[Temamöte - datadriven verksamhet](#)

[Temamöte - innovation](#)

[Checklista för myndighetsledningen](#)

[Utbildning – Vägledning programvarulicensiering](#)

[Kalendarium](#)

Internet of things

eSams säkerhetsgrupp har en tid arbetat med och diskuterat förekomsten av och konsekvenserna för IoT i verksamheterna. För att ytterligare höja blicken och öka förståelsen, bjöd vi in Fredrik Björklund från THING som höll en föreläsning för säkerhetsgruppen den 19 oktober. Syftet var att nå en kompetenshöjning för att förstå konsekvenserna av att tekniken med uppkopplade saker, kan påverka myndigheternas förmåga att bedriva en säker verksamhet.

Johnny Carlberg, eSams kansli summerar föreläsningen: - Du som privatperson behöver förstå hur många saker i hemmet som är uppkopplade och vilka säkerhetsrisker det kan innebära. För myndigheter gäller samma sak, många prylar kopplas upp och det krävs att organisationen är medveten om vad, hur och varför just den saken ska vara uppkopplad. Insikt, förståelse och kompetens är nyckeln för att hantera IoT på ett säkert sätt.

Arbetet kommer att fortsätta i en mindre gruppering för att fördjupa förståelsen och kunna dra slutsatser av vilka eventuella insatser som behöver göras för att säkerställa verksamheten.

Rapport om digital samarbetsplattform för offentlig sektor

Sedan i maj har sju av eSams medlemmar och MSB arbetat på en rapport som ska analysera möjliga ersättare för Teams som säker och legal samarbetsplattform för offentlig sektor. Då arbetsgruppen fått stort gensvar från referensgruppen och det kommit in många alternativ att analysera mot kravspecifikationen, har publiceringen av rapporten **flyttats fram till den 18 november**. Rapporten och bilagorna bearbetas nu till sina slutversioner och publiceras på esamverka.se

---

Råd för säkrare extern överföring av information

För ett halvår sedan tog en arbetsgrupp inom sakområdesgruppen för arkitektur fram råd för säkrare extern överföring av information. Arbetsgruppen leddes av Rolf Cronberg från Skolverket och bestod dessutom av deltagare från Transportstyrelsen,

CSN, Trafikverket och SCB. Dokumentet innehåller handfasta råd om olika tekniker och protokoll där man bör säkerställa en ändamålsenlig hantering inom organisationen.

Råden delas in i både generella och specifika frågor för e-post och webb-servrar. Denna typ av material förändras kontinuerligt och i oktober 2021 tog arbetsgruppen fram en ny version av med mindre justeringar vad gäller råden kring hur man förhindrar att användare luras att koppla upp sig mot en falsk webb-plats.

Råden finns på esamverket.se

Rollen som samordnare i eSam

Att vara medlem av samordningsgruppen i eSam är en roll som kan variera i omfattning beroende på organisationens förutsättningar och ambitioner med deltagandet. På senaste mötet i gruppen, genomförde vi en workshop där deltagarna gick lite djupare i den frågan. Tåve Uglem är ny i rollen som eSam-samordnare för Naturvårdsverket och vi frågade henne om hur hon ser på sin roll och vad hon vill få ut av deltagandet i Samordningsgruppen.

- Samordnare i eSam innebär för mig att ha en spindel-i-nätet-liknande roll med nära dialog med vårt interna nätverk. I rollen ingår att vara en stöttepelare i informationsflödet och se till att underlag och eventuella frågor kan lyftas till Styrgruppen. Rollen inkluderar även att möjliggöra lärande och att allt från remisser, tema-möten och utbildningar når ut till verksamheten.

Som ny i samordningsrollen uppskattar jag erfarenhetsutbytet på våra samordningsmöten och jag ser fram emot att få träffa fler representanter på våra möten framöver, avslutar Tåve.

Temamöte datadriven verksamhet

En av aktiviteterna i eSams verksamhetsplan är att **stärka det datadrivna arbetssättet inom ramen för analysverksamheter**, där det potentiellt finns ett stort mervärde för medlemmarna. Att sammanställa data från den egna organisationen, andra myndigheter och privata aktörer, skapar nya möjligheter att producera och använda kvalitativa underlag i organisationens verksamhet. Under året genomförs insatser för att stärka

medlemmarnas förmåga till datadriven analys, inledningsvis genom att dela goda exempel och skapa förutsättningar för erfarenhetsutbyte.

Andreas Martinsson är enhetschef vid Trafikverkets analysenhet och leder arbetet. Som en första insats genomfördes ett temamöte den 30 september där medlemmarna kunde välja tre spår att delta i:

SWOT-analys för en datadriven verksamhet

Deltagarna resonerade kring styrkor, svagheter, möjligheter och utmaningar om de förändringar som behövs för att bli en mer datadriven verksamhet. Styrkor som kom fram var exempelvis att offentliga organisationer har gedigen kunskap och erfarenhet kring strukturerad informationshantering. Det finns stora möjligheter med att bygga gemensamma förmågor och samarbeten samt att utgå från konkreta användningsfall/”case” som både kan ge betydande nytta och påvisa exempel och erfarenheter kring vad förflyttningen mot att bli mer datadriven innebär. I SWOT-analysen lyftes även juridiska utmaningar som framför allt är riktade mot registerförfattningar. Kommunikationen blir viktig framöver då medlemmarna behöver samverka för att nyttja varandras data.

Natural Language Processing (NLP) som förutsättning för att bli datadriven

I ett framåtblickande längre perspektiv är ambitionen att man kan använda data från källan. I det korta perspektivet hanteras en hel del ostrukturerat data inom offentliga organisationer. NLP är en förutsättning för att man ska kunna strukturera sin information för att nyttja den som data i olika tillämpningar. Flera av eSams medlemmar har erfarenheter av NLP och bland annat arbetat med språkmodeller. En slutsats var att det finns flera intressanta områden att samverka kring, där språkmodeller och s.k. federerad inlärning var några av dem.

Arrangera hackaton med datadrivet tema?

En av idéerna var att arrangera ett hackaton med ett datadrivet tema. Efter resonemang kunde vi se att det finns flera ansatser där resultatet kan bli av olika karaktär. Det finns även varianter på genomförandet där t.ex. medlemmarna genomför interna hackatons varefter man träffas och resonerar om resultatet alternativt ett gemensamt hackaton där medlemmarna gör det tillsammans. Ett hackaton skulle ge flera positiva effekter, inte minst bidra till att höja medvetenheten kring att bli en datadriven verksamhet. Det finns ett antal vägval man behöver ta ställning till.

Utifrån resultatet från temadagen kommer nu ett förslag till nästa steg att diskuteras vidare i eSams samordningsgrupp.

Temamöte innovation

Arbetet med innovation har pågått under en längre period. Under verksamhetsåret är det prioriterat att ta fram en vägledning kring innovation som stöd för medlemmarna och att genomföra en workshop-serie med medlemmarna kring relevanta frågor kopplat mot organisationers förmåga att bedriva ett systematiskt innovationsarbete.

En workshop genomfördes den 25 oktober med temat ”konkreta innovationsaktiviteter” där medlemmarna fick möjlighet att diskutera och utbyta erfarenheter. Bolagsverket, Pensionsmyndigheten och Kronofogden informerade om pågående aktiviteter som genomförs inom respektive organisation.

I diskussionen konstaterades att det uppstår många effekter i organisationerna när man genomför innovationsaktiviteter som involverar hela verksamheten och medarbetarna bidrar aktivt. Det finns olika sätt att få med hela organisationen och det uppstår särskilda effekter när man arbetar tvärfunktionellt i organisationen och ser på förslag utifrån olika perspektiv. Bland annat ökar möjligheterna att gå från idé till genomförande. Inför kommande workshoppar föreslog deltagarna möjligheten att ta upp ledningsperspektivet på innovation, samverkan mellan medlemmarna samt ämnet juridik och innovation.

Workshopserien kommer att fortsätta under verksamhetsåret och ambitionen är att nästa workshop arrangeras i början av december 2021.

Checklista för myndighetsledningen

När offentliga organisationer går samman för att lösa gemensamma utmaningar i en samverkansorganisation behöver man skapa en gemensam förmåga till att samverka på ett effektivt sätt. E-delegationen tog fram en vägledning för digital samverkan under 2015 som eSam förvaltar. Det finns behov av att justera och komplettera vägledningen både för att förutsättningarna som vägledningen bygger på har förändrats och medlemmarnas förändrade behov av stöd.

Den befintliga vägledningen vänder sig till breda målgrupper, bedömningen är att ett relevant stöd för samverkan behöver målgruppsanpassas framöver. En sådan målgrupp är myndighetsledningarna. Under våren 2021 intervjuades åtta av generaldirektörerna i eSams styrgrupp för att lyfta fram viktiga framgångsfaktorer och frågor som behöver hanteras i olika skeden, när man samverkar kring gemensamma utmaningar.

Resultatet från intervjuerna har sammanställts i dokumentet [eSam – Digital samverkan ur myndighetsledningens perspektiv](#)

Utbildning - Vägledning programvarulicensiering

Den 25 november håller advokat Christina Wikström en utbildning i Vägledning för programvarulicensiering. eSam har under 2020 och 2021 givit ut allmänna villkor för it-tjänster; Villkor för it-support, -it-konsulttjänster och it-drift med tillhörande kommentarer och också erbjudit utbildningar i dessa. Därutöver har det alltså tagits fram en vägledning. Utbildningen syftar till att underlätta användningen av vägledningen och äger rum digitalt.

Frågor besvaras av eSams jurist [Linda Lindström](#)

Kalendarium

- 5 november, koordineringsgrupp arkitektur
- 10 november, utskott Utvecklingsforum
- 16 november, expert- och sakområdesgrupp säkerhet
- 17 november Expertgrupp juridik
- 17 november, sakområdesgrupp arkitektur
- 23 november, Samordningsgruppen
- 24 november, Rättschefsforum
- 25 november, expertgrupp juridik
- 1 december, Styrgrupp

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).

Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se